

Anskuelse. Det er fremdeles min Tro, at denne Tanke hviler i Forudsætninger, der ikke kunne bestaa. Proven for en ædruelig Betragtning af de virkelige Forhold, og som, naar den forfølges i sine Konsekventer, kan blive i høj Grad skjæbningsvanger for os. Jeg tillod mig tillige at fremsætte den Mening, at den naturligte og bedste Maalestok for, hvad vi burde gjøre for vort Forsvarsvæsen med de Pengemidler, som vi nu dertil maatte anvende, vilde være at finde, naar vi undersøgte, hvad andre Stater i Europa fandt det forsvareligt at anvende i militære Diemed, naar vi undersøgte dette i Forhold til de paagjældende Staters Folkemængde, og jeg mente, at naar vi efter dette Forhold udredede saa Meget som de Stater i Europa, der udredede Mest, vilde det ikke kunne siges, at vi anvendte for Lidt. At gaa videre og bringe det dertil, at vi fik saa omtrent det største Militærbudget af alle Stater i Europa, troede jeg, var Noget, som ikke kunde siges at være stemmende med den Stilling, hvortil vi efter vore Forhold naturligen ere henviste. Men heller ikke herom skal jeg udtale mig udførligere; tværtimod. Jeg skal, idet jeg erkjender, at det, henset til den store og levende Interesse, hvormed denne Sag omfattes af saa Mange, vilde være i høj Grad ubeligt, om dette Spørgsmaal ikke skulde kunne komme ud over Diskussionen i denne Sal, stemme for eller ialtfald ikke stemme imod, at Sagen føres videre. Dog maa det være mig tilladt endnu at tilføje en almindelig Bemærkning. Blandt dem, der levende interessere sig for vort Forsvarsvæsenes Udvikling, tror jeg, at der er ikke Faa, som i Virkeligheden forholde sig meget skeptiske overfor de enkelte foreslaaede Foranstaltninger, men som ræsonnere omtrent som saa: Det kan være, at Nytten af disse Foranstaltninger er meget problematisk, men vi stole paa, at hvad der af de Sagkyndige er foreslaaet er det Bedste, som kan forenaas, og det, som det kommer os an paa, er, at Nationen giver et Udtryk for sine patriotiske Følelser, viser i Gjærningen, at den er bejælet af disse Følelser. Det bør den gjøre baade for Udlandets Skyld og ogsaa for sin egen Skyld, for at den kan holde disse Følelser ilve, styrke og bevare dem. Dertil vil jeg nu sige, at den patriotiske Offerberedvillighed, som skal vise sig deri, at de paatænkte Foranstaltninger til Forsvarsvæsenets Fremme udføres dels ved Hjælp af opsparede Statsmidler, dels ved Hjælp af Statslaan, saaledes at altsaa Offret for den Enkelte vil blive aldeles umærkeligt, er en Offerberedvillighed, som forekommer mig, om jeg saa maa udtrykke mig, temmelig godtgjort, og jeg vil henstille, om det ikke, naar der skal

være Tale om, at Nationen skal vise sin patriotiske Offerberedvillighed i Gjærningen, isaafald var i sin Orden, at den paatog sig dertil at udrede en særlig Stat. Efter det ikke, saa forekommer det ialtfald mig, at man ikke burde tale altfor meget om det patriotiske Sindelag, som skal vise sig i dette Lovforslags Antagelse.

Fermansen: Som det allerede tidligere af ærede Talere er fremført, er det Forslag, som her foreligger, jo et, der i alle sine væsentlige Hovedtræk stemmer overens med det, som forelaa for os i forrige Samling. Uagtet jeg ved Forholds Magt, som jeg ikke var raadig over, ikke var tilstede ved Sagens Iste Behandling ifjor, og uagtet 2den Behandling mest kom til at dreie sig om den Dagsorden, hvormed Sagen saa brat var tilende, fik jeg dog Leilighed til at udtale mit Syn i Hovedsagen paa dette Lovforslag, saa at jeg skal følge tidligere ærede Taleres Exempel ved ikke at komme vidtløftig ind paa at omtale Forslaget i den Skikkelse, hvori det foreligger nu. Nogle enkelte Bemærkninger har jeg dog ikke kunnet holde tilbage. Det Væsentligste af det Nye med Hensyn til Befæstningsvæsenet er jo, som det er anført, det befæstede Punkt i Sjælland, og det vil rimeligvis ikke fra nogen Side finde nogen alvorlig Modstand. Nødvendigheden af idetmindste eet fast Punkt i Sjælland vil rimeligvis være indlysende. Saaledes som den ærede første Taler skildrede det valgte Punkt, er der jo ikke meget glimrende Udset for den Nytte, vi skulde kunne have deraf. Strøbeligheden ved Helgenæs er jo heller slet ikke fordulgt i Motiverne, som ledsage Lovforslaget, men paa den anden Side synes det jo at være gaaget op for de Mænd, der have undersøgt Sagen, og som maa betragtes som sagkyndige, at de andre Punkter, hvorom der kunde være Tale, have andre Mangler, som have ikke mindre, men endog maaft større Betænelighed, og vi faae vel da at se hørt fra de Mangler, som der er ved det valgte Punkt. Det kan jo ikke negtes, at det maa anses for at være heldigt, at det befæstede Punkt, hvis man overhovedet skal have nogen Nytte deraf, bliver anlaagt saa tydelig, som det er naturligt, paa den jydsk Ryst, og det lader sig vel heller ikke negte, at naar man tænker sig Sjænden med en noget større Styrke drage op i Sjælland, vil en hvilken som helst Fæstning, som vi have paa Rysten, næppe kunne hindre ham i at sætte sig i fuld Besiddelse af hele Landet, saamtidig med at han omleirer denne Fæstning, saa at vi altsaa faae at nøjes med at have et saadant Punkt, som i Nødstilfælde kan tjene til, at Tropper, som nødvendig maa være der-